

Commissie voor
Financiën en Projecten
Euregio Rhein-Waal

Kenteken: 23.0167/III.1.2/WK/ha
Datum: 06.04.2023
Betreft: **Commissie voor Financiën en Projecten**
Contact: Waltraud Knoor
Doorkiesnummer.: +49 2821 7930-14

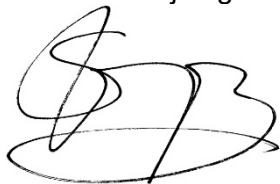
Geacht commissielid,

Namens de voorzitter van de Commissie voor Financiën en Projecten, mw. Agnes Schaap, nodigen wij u uit voor de 47de vergadering van de Commissie voor Financiën en Projecten

op donderdag, 20 april 2023 om 14.30 uur bij de Euregio Rijn-Waal,
Emmericher Str. 24, 47533 Kleve.

U ontvangt hierbij de agenda van de vergadering en een toelichting daarop.

Met vriendelijke groeten,

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized 'J' and 'K' intertwined, with a horizontal line at the bottom.

J.P.M. Kamps / secretaris

AGENDA

- Punt 1** **Opening door de voorzitter**
- Punt 2** **Verslag van de vergadering d.d. 20. October 2022**
(bevindt zich in de bijlage)
Verslag van de vergadering d.d. 27 februari 2023
(wordt nagestuurd)
- Punt 3** **Euregionale Mobiliteit**
- Punt 4** **Interreg VI A Deutschland-Nederland**
a) Stand van zaken Interreg VI A Deutschland-Nederland (bijlagen)
b) Overzicht project ideeën
c) Stand van zaken mini-projecten Kleinprojectenfonds (bijlage)
d) Stand van zaken kleine projecten Kleinprojectenfonds (bijlage)
- Punt 5** **Jaarrekening 2022**
- Punt 6** **Rondvraag en Mededelingen**
a) Burgemeestersontmoeting 100.000+ steden
b) Workshop "Mobiel grensoverschrijdend werken" van de Association of European Border Regions (AEBR)
c) Gezamenlijke scholingsbijeenkomst "Arbeidsmigranten"
- Punt 7** **15.30 uur**
Gezamenlijke deelname aan het kick-off event "Kleinprojectefonds"
Interreg V IA

**Verslag der Sitzung
des Ausschusses für Finanzen & Projekte der Euregio Rhein-Waal
vom 20.10.2022**

Aanwezig	Zie presentielijst
Punt 1	Begroeting De voorzitter, mevrouw Agnes Schaap, heet alle aanwezigen van harte welkom in de Commissie Financiën & Projecten van de Euregio Rijn-Waal. Vervolgens vraagt zij de aanwezigen zich kort voor te stellen aan de kleine groep. Alle aanwezigen stellen zich kort voor. De voorzitter geeft vervolgens het woord aan Wiel Lenders, directeur van het Vrijheidsmuseum in Groesbeek, die met een presentatie het Interreg-project "Oorlog en Vrijheid zonder Grenzen" aan de commissieleden voorstelt. De heer Wiel geeft de presentatie. De voorzitter bedankt de heer Wiel voor de korte en informatieve presentatie. Tot slot vroeg de voorzitter de leden van het comité of zij het eens waren met de huidige agenda en of er nog opmerkingen en/of verzoeken tot wijziging waren. Aangezien dit niet het geval was, is de agenda aangenomen.
Punt 2	Goedkeuring van de notulen van de vergaderingen van 28.04.2022 en van 26.09.2022 (verzonden per e-mail op 23.05.2022 & te volgen). De notulen van 28.04.2022 worden zonder wijzigingen unaniem goedgekeurd. De notulen van 26.09.2022 worden met terugwerkende kracht verzonden en in de volgende commissievergadering ter goedkeuring voorgelegd.
Punt 3	Interreg VI A Duitsland-Nederland a.) Evaluatie van de eerste gezamenlijke digitale comitévergaderingen voor de beoordeling van projectaanvragen De heer Kamps deelt bij dit agendapunt mee dat een evaluatie op dit moment niet representatief kan zijn, omdat het huidige besluitvormingsproces zich nog in de opstartfase bevindt. Hij benadrukt dat de digitale comités blijven bestaan, aangezien er in de fysieke vergaderingen geen standpunten worden ingenomen, tenzij deze binnen het regionale besluitvormingsvenster van 3 weken na ontvangst van de documenten door de Euregio's vallen. Het secretariaat zal er echter naar streven dat de leden van het Comité actief deelnemen aan de gezamenlijke vergaderingen van het Comité voor economische zaken en financiën & projecten en het Comité voor grensoverschrijdend begrip en financiën & projecten. De heer Wenzel, gemeente Goch, wil dat alle commissievergaderingen ter plaatse worden gehouden, omdat persoonlijke uitwisseling veel intensiever is dan digitale uitwisseling.

De heer Kamps is het daarmee eens, maar de gezamenlijke commissievergaderingen zullen digitaal blijven plaatsvinden omdat dit gemakkelijker is. De normale comitésvergaderingen zullen fysiek blijven plaatsvinden zolang Corona het toelaat.

De heer Bender, gemeente Nijmegen, voegt hieraan toe dat hij dit voorstel kan begrijpen, aangezien het moeilijk is om informatie digitaal uit te wisselen. Vaak zijn mensen het gewoon digitaal eens.

De heer Kamps legt uit dat er zeker fysieke bijeenkomsten zullen worden gehouden. Het aantal deelnemers aan fysieke vergaderingen is echter steeds vaker moeilijk omdat steeds meer mensen zich aanpassen aan digitale vergaderingen.

De voorzitter voegde eraan toe dat het vergaderschema kan worden gebruikt om de vergaderdata van de comités vroegtijdig te blokkeren om een hoge opkomst te garanderen.

Er waren geen verdere vragen of opmerkingen.

b.) Stand van de projecten

De heer Kamps deelt mede dat drie projecten uit de regio, MEMAS, Farms for Future en Soildiversity, in de besluitvormingsprocedure van het Interreg-programma zijn opgenomen, maar dat nog geen van de drie de eindstreep heeft gehaald.

De mate van innovatie wordt beoordeeld door externe deskundigen. Met het project **MEMAS** als voorbeeld werd duidelijk dat de deskundigen de beschrijving van de businesscase niet steekhoudend en haalbaar achten. Tegen deze achtergrond is het project MEMAS in de stuurgroep voor het gehele programma (programmabrede stuurgroep) afgewezen.

Iets dergelijks geldt voor de andere twee projecten. Het project **Farms for Future** wordt om de volgende redenen met een negatief advies voorgelegd aan de programmabrede stuurgroep.

1. Er bestaan ernstige twijfels over de innovatiegraad van dit project. Een "boerderij van de toekomst" bestaat bijvoorbeeld al in Flevoland.
2. De innovatiegraad wordt als te laag beoordeeld.
3. De begroting wordt te hoog geacht in verhouding tot de output.
4. Het consortium richt zich te veel op Duitsland.
5. De partner RF Frontend GmbH is ook beoogd partner in SoilDiverCity. Betwijfeld wordt of deze partner qua capaciteit daartoe in staat is.
6. De focus ontbreekt. Ook is niet duidelijk genoeg geworden wat in dit project onder een *living lab* wordt verstaan.
7. De klimaatdoelstellingen zijn niet effectief genoeg.

Het project **Soildiversity** wordt om de volgende redenen met een negatief advies voorgelegd aan de programmabrede stuurgroep.

	1. Er bestaan twijfels over de innovatiegraad van dit project. 2. Het project en het consortium sluiten onvoldoende aan bij de eindgebruikers. 3. Er zijn al veel initiatieven die zich met deze kwestie bezighouden, de meerwaarde van dit project wordt in dat verband onvoldoende gezien. 4. De totale kosten van het project worden te hoog geacht in verhouding tot de output. 5. De inhoudelijke basis ontbreekt en de methodiek is zeer oppervlakkig beschreven. 6. Het is niet duidelijk welke sensoren worden gebruikt. 7. De beoogde communicatie van de resultaten is niet duidelijk genoeg beschreven. 8. De partner RF Frontend GmbH is ook beoogd partner in Farms for Future. Betwijfeld wordt of deze partner qua capaciteit daartoe in staat is. 9. Het is niet duidelijk wat de resultaten zullen zijn op de verschillende gebieden waarvoor cofinanciering wordt aangevraagd. 10. Deelname van de gemeenten in Noord-Nederland zou wenselijk zijn. 11. Het is onduidelijk wie de toolbox gaat onderhouden wanneer deze klaar is. Sjaak Kamps stelt dat bij de voorbereiding van projecten binnen prioriteit 1-4 in de toekomst een nog intensievere afstemming zal moeten zijn tussen het regionale programmamanagement Interreg en de programmapartners. De projectdragers moeten de belangrijkste cofinanciers buiten het gespecificeerde besluitvormingsproces in een vroeg stadium benaderen om het perspectief van de projectideeën beter te kunnen inschatten. <u>Besluit:</u> Erkenning c.) Overzicht van projectideeën De voorzitter verwijst naar het vooraf toegezonden projectoverzicht. Als u suggesties hebt, kunt u contact opnemen met de heer Andreas Kochs. <u>Besluit:</u> Erkenning
Punt 4	GROS NL-NRW a.) Evaluatie GROS-bestuur De heer Kamps licht dit agendapunt toe en wijst erop dat het initiatief voor de Borderlands Conference al vier jaar loopt. Alle belanghebbenden, het Nederlandse Ministerie voor Binnenlandse Zaken en het Noordrijn-Westfaalse Ministerie van Europa zijn het erover eens dat deze formule moet worden voortgezet. Een belangrijk aspect hierbij is vooral de verdere regionale integratie via de Euregio's. Ook het dagelijks bestuur van de Euregio Rijn-Waal heeft zich hierover in zijn laatste vergadering reeds positief uitgesproken en is voorstander van een dergelijke verlenging. <u>Besluit:</u> Erkenning

	b.) Evaluatie van de Veiligheidsconferentie van Apeldoorn Sjaak Kamps verwijst nogmaals naar de zeer geslaagde beveiligingsconferentie in Apeldoorn medio mei. Hij deelt mee dat zowel de gemeente Apeldoorn als de betrokken ministeries verdere stappen plannen om maatregelen te concretiseren. De heer Bender, Gemeente Nijmegen, vraagt of een maatregel ook digitale veiligheid is? De heer Kamps antwoordt dat dit meer een maatregel van de ministeries moet zijn. Daar moet men ervaringen en mogelijkheden uitwisselen. De voorzitter vraagt of er nog vragen zijn over dit onderwerp. Dit was niet het geval. <u>Besluit:</u> Erkenning c.) Grensconferentie 2023 De voorzitter deelde de leden van het comité mee dat de vijfde NL-NRW Borderlands Conference waarschijnlijk in november 2023 in Nijmegen zal plaatsvinden. Zodra de plaats en de datum bekend zijn, wordt informatie verstrekt. <u>Besluit:</u> Erkenning
Punt 5	Euregionaal mobiliteitsplan a.) Resultaten van case studies / b.) Slotsymposium over mobiliteitsplan De voorzitter geeft het woord aan de heer Kochs, die de resultaten kort toelicht. Naar aanleiding daarvan zijn vijf casestudies uitgewerkt: Andreas Kochs verklaart dat het er nu om gaat deze met de betrokken partners te verdiepen en uit te voeren. 1) Casestudie over de oriëntatiecontrole van grensoverschrijdende fietspaden Andreas Kochs stelt dat deze studie gericht is op fietspaden. 2) Casestudie over een grensoverschrijdend netwerk van mobiliteitspunten Met betrekking tot de mobiliteitspunten legt Andreas Kochs uit welke knooppunten in het zoekgebied van de Euregio Rijn-Waal als kansrijk zijn aangemerkt. 3) Casestudie over een grensoverschrijdend netwerk voor laadinfrastructuur Wat het onderwerp laadinfrastructuur betreft, staan verdere ontwikkelingen op het gebied van e-mobiliteit en op het gebied van waterstof distributie en de bijbehorende toepassingen centraal. Hier zijn al bedrijven actief die dit onderwerp in de regio willen implementeren, ook op grensoverschrijdende basis.

	4) Casestudy over de inventarisatie van de mogelijkheden van een grensoverschrijdende samenwerking met betrekking tot multimodale overslagcentra gecombineerd met een casestudy over een grensoverschrijdend informatie- en reserveringssysteem voor vrachtwagenparkeerplaatsen. reserveringssysteem voor vrachtwagenparkeerplaatsen / logistiek Andreas Kochs legt uit dat het thema grensoverschrijdende informatie- en reserveringssystemen voor vrachtwagenparkeerplaatsen via het Mobility Platform NRW-NL moet worden behandeld. Het thema logistiek/havensamenwerking wordt behandeld door de Kamer van Koophandel en Industrie Duisburg-Kleve-Wesel in samenwerking met de Euregio Rijn-Waal. 5) Casestudie voor de oriëntatietest van de verwezenlijking van grensoverschrijdende Mobiliteit op verzoek Andreas Kochs stelt dat mobiliteit op aanvraag verder moet worden ontwikkeld van Duitse zijde via NIAG naar Nederland (uitbreiding van vervoer op aanvraag in het district Kleve) en grensoverschrijdend via de Nederlandse vervoersaanbieder HaltetaxiRRReis. <u>Besluit:</u> Erkenning
Punt 6	Aankondigingen / Uitzendvraag a.) Contactpersoon Dag Er waren geen vragen of opmerkingen hierover. <u>Besluit:</u> Erkenning b.) Reis van de Euregioraad Er waren geen vragen of opmerkingen. <u>Besluit:</u> Erkenning c.) Euregionale scholenwedstrijd Bij dit agendapunt deelde de heer Kamps mee dat helaas is besloten dit schooljaar geen Euregionale scholenwedstrijd te houden. Helaas was het niet mogelijk om in de beschikbare tijd een kwalitatief hoogstaand workshopprogramma aan te bieden. Daarom is in overleg met de workshoppartners besloten de Euregionale scholenwedstrijd volgend schooljaar opnieuw aan te bieden. De voorbereidingen hiervoor beginnen in het komende voorjaar. <u>Besluit:</u> Erkenning d.) Eindejaarsreceptie

	Er waren geen vragen of opmerkingen hierover. <u>Besluit:</u> Erkenning e.) Vergaderrooster 2023 De heer Kamps deelt mee dat het vergaderschema 2023 zo spoedig mogelijk zal worden toegezonden. <u>Besluit:</u> Erkenning
Punt 7	Afsluiting De voorzitter sloot de vergadering om 16.00 uur onder dankzegging aan de deelnemers.

Kleve, den 02.11.2022

W. Knoop

Schriftführerin

Euregionale Mobiliteit

Op maandag 10 oktober vond in het Euregio-Forum het slotsymposium plaats van het INTERREG VA-project Euregionaal Mobiliteitsplan. De bijeenkomst werd bijgewoond door ongeveer 70 vertegenwoordigers van de bij de Euregio aangesloten organisaties en andere belanghebbenden, zoals vervoersondernemingen, transport- en logistiekbedrijven, brancheorganisaties en belangengroepen.

Met het Euregionale Mobiliteitsplan is een belangrijke stap gezet om de komende jaren concrete grensoverschrijdende maatregelen te realiseren, die de mobiliteit en bereikbaarheid van de Euregio Rijn-Waal vergroten en daarbij inspelen op de actuele mobiliteitsontwikkelingen. Sinds oktober 2022 zijn er diverse ontwikkelingen op dit gebied in gang gezet, waarover wij u graag willen informeren.

Verkeersonderzoek grensoverschrijdende snelle fietsverbinding Zevenaar – Doetinchem – Emmerich

De partners Stadt Emmerich am Rhein, gemeente Montferland, gemeente Doetinchem, gemeente Zevenaar, 8rhk ambassadeurs (Regio Achterhoek) en Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen hebben de gezamenlijke ambitie om een dekkend netwerk van snelle fietsverbindingen in de grensregio te realiseren. Zij stellen zich concreet ten doel een verkeerskundig onderzoek uit te voeren naar de ontwikkeling van een toekomstbestendige snelle fietsroute in de driehoek Doetinchem-Zevenaar-Emmerich.

Het voorliggende project bouwt voort op de reeds opgedane kennis in het kader van het Euregionaal Mobiliteitsplan en maakt als toevoeging daarop concreet inzichtelijk wat de verkeerskundige consequenties zijn van de voorziene snelle fietsverbinding op de verkeersontsluiting in de grensregio. Het plangebied concentreert zich geografisch op de gemeenten Zevenaar, Montferland, Doetinchem (provincie Gelderland) en Stadt Emmerich (Kreis Kleve), waarbij de te realiseren fietsverbinding idealiter zoveel mogelijk gebruikt maakt van de bestaande infrastructuur. Bij de definitieve tracékeuze dient ook nadrukkelijk rekening te worden gehouden met aansluitingen van de fietsverbinding op bestaande en nog te ontwikkelen mobiliteitshubs en de verbinding naar Kleve. Op die manier wordt ook gewerkt aan de verdere versterking van multimodale knooppunten voor personenvervoer in de Duits-Nederlandse grensregio.

Regio-overleg grensoverschrijdend fietsverkeer

Het netwerk Mobility NL-NRW (de Oost-Nederlandse grensprovincies en het Ministerie van Milieu, Natuurbehoud en Verkeer van Nordrhein-Westfalen) heeft ons Euregionaal Mobiliteitsplan 2030 aangegrepen om op 15 maart 2023 in het Euregio Forum een regio-overleg over grensoverschrijdend fietsverkeer voor de Euregio Rijn-Waal te organiseren. Ongeveer 20 vertegenwoordigers van de directe grensgemeenten namen deel aan de bijeenkomst. Tijdens de bijeenkomst werden ervaringen uitgewisseld en initiatieven en concrete wensen met betrekking tot grensoverschrijdende verbindingen en infrastructuur geïdentificeerd, zodat de fietsinfrastructuur kan worden verbeterd en vraag gestuurd kan worden uitgebreid. Mobility NL-NRW organiseert in totaal vier regio-overleggen langs de Duits-Nederlandse grens met als doel het thema fietsen op alle niveaus gezamenlijk en goed gecoördineerd verder te brengen.

Snelle busverbinding X25 Emmerich-Nijmegen

Het Verkehrsverbund Rhein-Ruhr (VRR) plant een nieuwe snelbuslijn, X25 genaamd, die Emmerich, Kleve, Kranenburg en Nijmegen met elkaar verbindt. Tijdens een vergadering van het bestuur van het VRR werd gemeld dat de X25 in een tweede bundel XBus-lijnen zal worden opgenomen. De daadwerkelijke invoering van de nieuwe buslijn is nog afhankelijk van financiering door het Ministerie van Milieu, Natuurbehoud en Verkeer van de deelstaat Nordrhein-Westfalen.

Mobiliteitsconferentie Kreis Wesel

Op 12 juni 2023 organiseert de Kreis Wesel in het Wellings Parkhotel in Kamp-Lintfort een mobiliteitsconferentie met als thema "Mobiliteit in het spanningsveld tussen metropool en platteland". Steffi Hain, presentatrice bij Radio KW, zal een boeiend programma van een hele dag leiden met thematische forums over fietsinfrastructuur, mobility on demand, de bevordering van multimodaliteit en de toekomst van het openbaar vervoer op het platteland. Naast de thematische forums zal er voldoende tijd en ruimte zijn voor intensieve uitwisseling en netwerken.

Besluitvoorstel:

Ter kennisneming

Actuele stand van zaken Interreg VIA Deutschland-Nederland

In het Interreg VI-programma wordt de beslissing over projecten van de prioriteiten 3 en 4 in de vier regionale stuurgroepen genomen. De beslissing over de projecten van de prioriteiten 1 en 2 wordt genomen in een programma-brede stuurgroep voor het gehele programmagebied. De vier Euregio's worden vertegenwoordigd door twee leden met een gezamenlijke stem in deze programma-brede stuurgroep.

Voor de aanvraag- en goedkeuringsprocedure staan 18 weken. Dit betekent dat alleen volledige en kwalitatief hoogwaardige aanvragen in het besluitvormingsproces zullen worden meegenomen. Binnen deze periode van 18 weken is er een tijdsbestek van ca. 3 weken waarin de programmapartners (d.w.z. ook de Euregio) hun standpunt over de projecten moeten bepalen.

De Commissie voor Financiën & Projecten adviseert het Dagelijks Bestuur over de standpuntbepaling met betrekking tot projecten in de prioriteiten 1, 2, 3 en 4.

Vier projecten (INDUSTRIE 4.0, EnerVisor, energ.Y en H2 Enabler) uit de prioriteiten 1 en 2 en twee projecten uit de prioriteiten 3 en 4 bevinden zich in de besluitvormingsprocedure.

Prioriteit 1 en 2

De projecten MEMAS, Farms for Future en SoilDiverCity zijn reeds afgewezen.

Het project Paludi en Markt, gericht op de implementatie in de EDR, en het project Realise Bio, gericht op de implementatie in de euregio rijs-maas-noord, werden goedgekeurd. Aangezien de Leadpartners van deze projecten gevestigd zijn in het werkgebied van het regionale programma-management van de Euregio Rijn-Waal, zijn de projecten overgedragen aan het regionale programma-management van de Euregio Rijn-Waal.

Het bijgevoegde projectoverzicht en de afzonderlijke projectbeschrijvingen geven de actuele stand van zaken weer van de projecten in de subsidieprioriteiten 1 en 2, die reeds in de gemeenschappelijke commissievergaderingen zijn gepresenteerd.

Prioriteit 3 en 4

Er zijn op dit moment 2 projecten in de prioriteiten 3 en 4, die door het Regionaal Programmamanagement bij de Euregio Rijn-Waal worden begeleid, goedgekeurd. Dit zijn het Kleinprojectenfonds en het project De Rijn Verbindt. Drie andere projecten (Euregio Mobility, TRAM en Grenzenloos landschap) bevinden zich in de goedkeuringsprocedure.

Het bijgevoegde projectoverzicht en de afzonderlijke projectbeschrijvingen geven de actuele stand van zaken weer van de projecten in de subsidieprioriteiten 3 en 4, die reeds in de gemeenschappelijke commissievergaderingen zijn gepresenteerd.

Besluitvoorstel:

Bespreking en kennisname

Interreg VIA

Actuele stand van zaken projecten

Middels het bijgevoegde projectoverzicht en de afzonderlijke projectbeschrijvingen dient de actuele stand van zaken van de projecten te worden medegedeeld en besproken, die reeds in de gemeenschappelijke commissievergaderingen zijn gepresenteerd.

Besluitvoorstel:

Bespreking en kennisname

Overzicht projecten RPM Euregio Rijn-Waal /
Übersicht Projekte RPM Euregio Rhein-Waal

Prio	Project	gem. commissies/gem. Ausschüsse	Sachstand/Stand van zaken
1	MEMAS	29.06.2022	Abgelehnt / afgewezen
1	Farms for Future	26.09.2022	Abgelehnt / afgewezen
2	SoilDiverCity	26.09.2022	Abgelehnt / afgewezen
3/4	Kleinprojectenfonds / Kleinprojektefonds (KPF)	26.09.2022	Genehmigt / goedgekeurd
	• Education • Health • People to People • Governance		
4	De Rijn Verbindt	26.09.2022	Genehmigt / goedgekeurd
1	INDUSTR_14.0	27.02.2023	im Verfahren / in behandeling
1	EnerVisor	27.02.2023	im Verfahren / in behandeling
2	energ.Y	27.02.2023	im Verfahren / in behandeling
2	H2 Enabler	27.02.2023	im Verfahren / in behandeling
3	Euregio Mobility	27.02.2023	im Verfahren / in behandeling
4	TRAM	27.02.2023	im Verfahren / in behandeling
4	Grenzeloos landschap / Grenzenlose Landschaft	27.02.2023	im Verfahren / in behandeling
2	Paludi & Markt	Eingereicht bei / ingediend bij EDR	Genehmigt / goedgekeurd
2	Realise Bio	Eingereicht bei / ingediend bij ermn	Genehmigt / goedgekeurd
4	EMRWIC	Eingereicht bei / ingediend bij ermn	Im Verfahren / in behandeling

Geel/gelb:

Projecten die aan de Commissie voor economische aangelegenheden zijn voorgelegd.

Projekte die dem Ausschuss für Wirtschaft vorgelegt worden sind.

Interreg VI

MEMAS

Het betreft de ontwikkeling van een nieuw 24/7 meetsysteem voor kwaliteits-analyse en kwaliteits-bewaking van oppervlaktewater zoals zwemwater. Bij de ontwikkeling wordt in een pilot samengewerkt met beoogde overheids-klanten zoals het NL Ministerie van Rijkswaterstaat, LINEG en de Stadt Rheinberg. Beoogt is dat de kwaliteitsdata van diverse wateroppervlakte-locaties in afstemming met de overheidsklanten ook voor burgers beschikbaar komen. Bij de betrokken bedrijven kunnen op termijn ca. 6 arbeidsplaatsen ontstaan.

MEMAS (Marine Environmental Measurement System) is een innovatief IoT-meetsysteem op basis van 3D-geprinte geminiaturiseerde boeien ter grootte van een stootwil. Uitgerust met "state of the art", krachtige, energiebesparende sensoren voor wateranalyse en een geavanceerde "energy harvesting"-benadering, maakt MEMAS een autonome 24/7 werking in wateren, meren of kustgebieden mogelijk voor enkele maanden zonder onderhoud.

De meetgegevens van alle sensoren worden intern statistisch geëvalueerd en gekalibreerd. Afhankelijk van het belang van de dataset worden de resultaten met prioriteit in realtime of met configureerbare intervallen via een draadloos kanaal naar het MEMAS-basisstation verzonden. Dit basisstation dient niet alleen als netwerkknooppunt voor meerdere boeien, maar is ook uitgerust met de nieuwste sensortechnologie voor het meten van luchtkwaliteit, weersomstandigheden en gevaarlijke situaties zoals aardbevingen, onweer en radioactiviteit. Het grondstation stuurt de verzamelde datasets, in combinatie met hun unieke meetpunt-ID's, de locatiecoördinaten en tijdstempels, via een beveiligde internetverbinding naar een "dedicated cloudserver".

Voor een later bedrijfsmodel is het dan de bedoeling om de gegenereerde waterkwaliteitsdata zowel via een publiekelijk als een marketingkanaal voor overheidsinstanties te vermarkten. Overheidsinstellingen hebben volledige toegang tot alle datasets op de meetgegevens waarop ze zijn geabonneerd.

Leadpartner	DOCPA (Duisburg)
Projectpartner	Hochschule Rhein-Waal (Kamp-Lintfort) MCC e.V. (Moers) Opiliones B.V. (Giesbeek) Antec (Enschede) Beck Software Development (Nijmegen) geassoc. partner LINEG (Kamp-Lintfort) geassoc. partner Stadt Rheinberg geassoc. partner Rijkswaterstaat Oost Nederland
Projectvolume	4.755.580,20 €
Bovenregionale relevantie	✓
Regionale relevantie	✓

Standpunt Euregio Rijn-Waal

Inhoud	Het project past in het samenwerkingsprogramma Deutschland-Nederland Interreg VIA 2021-2027 Prioriteit 1 – Een innovatiever programmagebied (bovenregionaal budget)
Focusthema	High Tech Systems&Materials (HTSM)
Specifieke doelstelling	Het ontwikkelen en versterken van de onderzoeks- en innovatiecapaciteit en de invoering van geavanceerde technologieën.
Interventieveld	Onderzoek en innovatie in kleine en middelgrote ondernemingen, waaronder netwerkactiviteiten

Strategische Agenda 2025+ Euregio Rijn-Waal

1. Economie en klimaat	✓
2. Arbeidsmarkt en onderwijs	
3. Leefbaarheid	✓
4. Euregionale Identiteit	

Stand van zaken

Het project werd op basis van een onvoldoende toelichting van de businesscase in de programmabrede stuurgroep op 4-10-2022 definitief afgewezen.

Interreg VI

Farms for Future

De mensheid maakt momenteel een groot aantal crises door: de klimaat- en energiecrisis, de verontreiniging van het milieu en voedseltekorten als gevolg van oorlog en droogte. De landbouw wordt hier op vele manieren beïnvloed. Aan de ene kant wordt het gezien als de oorzaak, aan de andere kant is het een sleutel tot de oplossing. Als broodwinner van de mensheid bewerkt zij een groot deel van de aarde, is zij een pionier op het gebied van de productie van duurzame energie, is zij zeer innovatief in het gebruik van technologieën en past zij zich voortdurend aan de veranderende wetgeving.

In het project "Farms for Future" worden talrijke landbouwprocessen samengebracht en opnieuw bedacht.

Er zullen living labs zijn aan beide kanten van de grens: Boerderijen die de toekomst van energieproductie en duurzame landbouw tot leven brengen. Met behulp van nieuw ontwikkelde technologieën en datagebaseerde managementsystemen worden lokale clusters opgericht die zullen leiden tot een vermindering van de CO₂-uitstoot, een daling van de energiekosten en een nieuwe bron van inkomsten voor de landbouwers door op dezelfde plaats energie te produceren, op te slaan en te verbruiken. Tegelijkertijd zorgt dit voor een ontlasting van de elektriciteitsnetten.

Geïntegreerd in het energiebeheersysteem wordt een emissiebeheersysteem ontwikkeld dat niet alleen de CO₂-uitstoot maar ook de uitstoot van andere milieubelastende stoffen meet en evalueert, en deze via geautomatiseerde procesbeheersing zoveel mogelijk beperkt.

Een koppeling met het FarmOS-bedrijfsmanagementsysteem zal leiden tot een verhoging van de opbrengsten en een efficiënter gebruik van grondstoffen, met een gelijktijdige minimalisering van de emissies en relevante kostenbesparingen.

De systeemcomponenten zijn modulair, verbonden via het IoT en LoRaWan, zeer flexibel en dus gemakkelijk aanpasbaar aan nieuwe technologieën en administratieve/juridische omgevingen.

Leadpartner	RheWaTech-Rhein-Waal Institut für Technologie (Kalkar-Grieth)
Projectpartner	Hochschule Rhein-Waal (Kamp-Lintfort) LNAGRO BV (Ulft) Teneo IoT BV (Winterswijk) Schleupen GbR (Krefeld) L'orèl Consultancy BV (Groningen) RF-Frontend GmbH (Kamp-Lintfort)

	Melkveebedrijf Eelshuis vof (Siddeburen) ITQ GmbH (Duisburg) Assozi. Partner Westnetz (Dortmund) Assozi. Partner Kuster Energy GmbH & Co. KG (Kleve) Assozi. Partner 8RHK Ambassadeurs (Doetinchem) Assozi. Partner Battery as a Service B.V. (Heelweg) Assozi. Partner BtX energy GmbH (Fattigau) Assozi. Partner Ökomodellregion Niederrhein (Wesel) Assozi. Partner Agrobusiness Niederrhein e.V. (Straelen)	Stiftung Schloss (Düsseldorf) Stichting De Ba Assozi. Partne (Doetinchem) Assozi. Partne Midden Nederl Assozi. Partne Westfalen und Assozi. Partne Düsseldorf (Dü
Projectvolume	5.932.085,81 €	3.547.141,13 €
Bovenregionale relevantie	✓	✓
Regionale relevantie	✓	✓
Standpunt Euregio Rijn-Waal		
Inhoud	Het project past in het samenwerkingsprogramma Deutschland-Nederland Interreg VIA 2021-2027 Prioriteit 1 – Een innovatiever programmagebied (bovenregionaal budget)	
Focusthema	Energie & Klimaat	
Specifieke doelstelling	Het ontwikkelen en versterken van de onderzoeks- en innovatiecapaciteit en de invoering van geavanceerde technologieën.	
Interventieveld	Onderzoeks- en innovatieprocessen, technologieoverdracht en samenwerking tussen ondernemingen, onderzoekscentra en universiteiten gericht op de koolstofarme economie, bestendigheid tegen en adaptatie aan klimaatverandering	

Strategische Agenda 2025+ Euregio Rijn-Waal

1. Economie en klimaat	✓
2. Arbeidsmarkt en onderwijs	
3. Leefbaarheid	✓
4. Euregionale Identiteit	

Stand van zaken

Het negatieve advies van het afstemmingsgremium wordt door programmabrede stuurgroep (PBS) overgenomen; de financiering van het project is daarmee niet gezekerd. Het project Farms For Future (13023) is in de PBS van 7-12-2023 afgewezen.

Interreg VI

SoilDiverCity

Hitte, stormen, overstromingen: onze steden en gemeenten staan voor de grote uitdaging om hun burgers beter te beschermen tegen de gevolgen van de klimaatverandering. De hoge snelheid waarmee het klimaat verandert, de toenemende bodemafdekking van de steden en de wereldwijde energiecrisis maken deze toch al enorme taak nog veel moeilijker.

Er zijn intelligente en duurzame oplossingen nodig om de factoren die van belang zijn voor de klimaatregeling (waaronder bodem en planten/bomen) veerkrachtig te maken en de middelen die nodig zijn voor het beheer van bodem en groene ruimte (waaronder energie, water, personeel) zo zuinig mogelijk te gebruiken. Waar denkbaar moeten op ecosystemen gebaseerde benaderingen worden gebruikt om een duurzame basis te leggen voor een leefbaar stadsklimaat.

Het doel van SoilDiverCity is het stadsklimaat te verbeteren door een duurzaam ontwerp en onderhoud van stedelijke groene ruimten. Het is de bedoeling een hoge vitaliteit van bodems, planten en bomen te bereiken om te zorgen voor betere ecosysteemdiensten, die onontbeerlijk zijn voor de klimaatregeling.

De voordelen van het project zijn veelvoudig: de levenskwaliteit van de burgers neemt toe, de deelnemende bedrijven profiteren van een enorm marktpotentieel dat resulteert uit de grote vraag naar nieuwe oplossingen en de grote druk om te handelen, en de steden en gemeenten krijgen effectieve steun bij het bereiken van hun doelstellingen inzake klimaataanpassing.

Alle in het project ontwikkelde instrumenten maken deel uit van een nieuw systeem voor bodem- en groenbeheer: de Soil Management Toolbox. Hieronder vallen meetinstrumenten, monitoringsystemen, oplossingen voor datagedreven werken, automatisering voor irrigatie en nieuwe bodemproducten en -technieken. Bovendien worden kennis (o.a. standaardprotocollen, opleidingsfilms, dashboards) en gestructureerde data voorbereid als basis voor Smart City Diensten. Alle instrumenten zullen in ten minste 20 pilotprojecten worden gebruikt en getest.

Leadpartner	GIQS e.V. (Kleve)
Projectpartner	Bioclear earth B.V. (Groningen) Evers Automatisierungstechnik GmbH (Kleve) Hochschule Rhein-Waal (Kleve) RF-Frontend GmbH (Kamp-Lintfort) SoilMania B.V. (Beers) Stactics B.V. (Eindhoven)

	Whysor B.V. (Arcen) myECOSystem (Emden) Assozi. Partner Gemeente Arnhem (Arnhem) Assozi. Partner Stadt Krefeld (Krefeld) Assozi. Partner Stadt Mönchengladbach (Mönchengladbach) Assozi. Partner Gemeente Nijmegen (Nijmegen) Assozi. Partner Minimal 8 deutsche Kommunen, die einen Pilot durchführen wollen. Assozi. Partner Minimaal 8 Nederlandse gemeenten die een pilot willen uitvoeren	Assozi. Partne (Doetinchem) Assozi. Partne (Heelweg) Assozi. Partne (Fattigau) Assozi. Partne Niederrhein (W) Assozi. Partne e.V. (Straelen)
Projectvolume	7.971.110,00 €	5.932.085,81 €
Bovenregionale relevantie	✓	✓
Regionale relevantie	✓	✓
Standpunt Euregio Rijn-Waal		
Inhoud	Het project past in het samenwerkingsprogramma Deutschland-Nederland Interreg VIA 2021-2027 Prioriteit 2 – Een groener programmagebied (bovenregionaal budget)	
Focusthema	Energie & Klimaat	
Specifieke doelstelling	Het bevorderen van de aanpassing aan de klimaatverandering en rampen- en, risicopreventie, veerkracht, met inachtneming van ecosysteem gebaseerde benaderingen.	
Interventieveld	Maatregelen voor aanpassing aan klimaatverandering en preventie en beheer van aan het klimaat gerelateerde risico's: overige, zoals stormen en droogte (met inbegrip van bewustmaking, burgerbescherming en rampenbestrijdingssystemen, infrastructuur en ecosysteemgerichte benaderingen)	

Strategische Agenda 2025+ Euregio Rijn-Waal

1. Economie en klimaat	✓
2. Arbeidsmarkt en onderwijs	
3. Leefbaarheid	✓
4. Euregionale Identiteit	

Stand van zaken

Het negatieve advies van het afstemmingsgremium werd overgenomen; de financiering van het project is daarmee niet gezekerd. Het project SoilDiverCity (23020) werd in de programmabrede stuurgroep (PBS) afgewezen.

Interreg VI

KPF INDUSTR_I4.0

De digitale transitie is belangrijk voor de maakindustrie om weerbaar en concurrerend te blijven. Toch slaagt slechts 15% van de bedrijven er in om geavanceerde digitale technologieën te implementeren. Er is behoefte aan een schaa sprong van de industrie die digitale technologie omarmt; dit project geeft invulling aan die behoefte.

Het project KPF INDUSTR_I4.0 is opgezet als klein projectenfonds en heeft als doel om het MKB uit de maakindustrie in de hele grensregio te ondersteunen bij de digitale transitie. De focus ligt daarbij niet op de koplopers (ca. 15%) maar op het peloton, dat wel het belang ziet van digitalisering, maar deze kansen onvoldoende weet om te zetten in rendement.

Het doel is om het peloton dichter bij de kopgroep te brengen en zo weer te laten aansluiten. Het instrumentarium is hierop aangepast. Waar koplopers nieuwe technologie ontwikkelen en grenzen verleggen, is het peloton meer gebaat bij (geïntegreerde) adoptie en implementatie van nieuwe digitale technologie teneinde haar producten, processen en diensten verder te innoveren.

De maakindustrie in Nederland en Duitsland is sterk met elkaar verbonden, waardeketens voeren al snel over de nationale grenzen. De grensregio's aan beide zijden van de grens worden gezien als sterke innovators, maar om sterk te blijven is de kennis en kunde van beide landen nodig om bij te dragen aan een sterk grensoverschrijdend digitaal ecosysteem.

Dit KPF streeft de volgende doelen na:

- Realisatie van 80 innovatieprojecten gericht op de adoptie en implementatie van digitale technologieën.
- Realisatie van 80 haalbaarheidsprojecten met specifieke aandacht voor 'nieuwe toetreders' binnen Interreg.
- Ondersteuning van >200 ondernemers, waarvan >90% behoort tot het MKB.
- Het bieden van een laagdrempelig en eenvoudig MKB project.

Het KPF wil daarmee bijdragen aan een digitaal vaardig en grensoverschrijdend ecosysteem binnen de maakindustrie in de grensregio.

Leadpartner	Oost NL (Apeldoorn)
Projectpartner	KPF Nederlandse en Duitse organisaties – haalbaarheidsstudies (Programmagebied) KPF Nederlandse en Duitse organisaties – innovatieprojecten
Projectvolume	€ 11.831.466,75

Bovenregionale relevantie	✓
Regionale relevantie	✓
Standpunt Euregio Rijn-Waal	
Inhoud	Het project past in het samenwerkingsprogramma Deutschland-Nederland Interreg VIA 2021-2027 Prioriteit 1 – Een innovatiever programmagebied (bovenregionaal budget)
Focusthema	High Tech Systems&Materials (HTSM)
Specifieke doelstelling	Het ontwikkelen en versterken van de onderzoeks- en innovatiecapaciteit en de invoering van geavanceerde technologieën.
Interventieveld	Onderzoek en innovatie in kleine en middelgrote ondernemingen, waaronder netwerkactiviteiten
Strategische Agenda 2025+ Euregio Rijn-Waal	
1. Economie en klimaat	✓
2. Arbeidsmarkt en onderwijs	
3. Leefbaarheid	✓
4. Euregionale Identiteit	

Stand van zaken

Het project werd in de vergadering van het programmabrede afstemmingsgremium op 21-03-2023 behandeld.

Voor het project KPF INDUSTRI_14.0 volgt eerst nog een extra bijeenkomst van het afstemmingsgremium, hierna zal voor dit project terugkoppeling volgen.

Interreg VI

EnerVisor2030

Tegen de achtergrond van huidige Europese klimaatdoelstellingen en mondiale politieke ontwikkelingen staan de energie- en landbouwsector voor enorme uitdagingen. Om de transformatie naar duurzame en klimaatneutrale productie zo snel mogelijk te realiseren, wil EnerVisor2030 de lokale productie van duurzame energie en voedsel bevorderen.

Daarbij moet het dubbel gebruik van landbouwgrond ("dubbel oogsten" door middel van agro-fotovoltaïsche cellen boven/tussen akkerland) duurzaam verder ontwikkeld en met grondstof-besparende en innovatieve elementen aangevuld worden: o.a. intelligent energiebeheersysteem op basis van artificial intelligence (AI), langdurige opslag van zonne-/windenergie in waterstof (H₂), netvriendelijke overdracht van opgewekte energie (elektriciteit/waterstof) aan lokale afnemers (mobiele en stationaire tank-/laadinfrastructuur, Local Energy Hubs). Van bijzonder belang voor de duurzaamheid is de ontwikkeling van een nieuwe onderconstructie voor PVmodules van gerecycleerde windturbinebladen die, in tegenstelling tot de gebruikelijke onderconstructies van aluminium of staal, geen giftige stoffen in de grond uitstoot.

Doel van EnerVisor2030 is de ontwikkeling van een modulaire power2local-testinstallatie voor de gedecentraliseerde opwekking, opslag en overdracht van duurzame energie ("local to local"). Deze moet voornamelijk door boeren worden gerund en als "Local Energy Hub" klantengroepen (o.a. bedrijven, gemeenten, auto-/vrachtwagenchauffeurs) direct ter plaatse of in de directe omgeving van elektriciteit/waterstof voorzien en zij daardoor onafhankelijker van het elektriciteitsnet maken.

Na afloop van het project moet het eindproduct als compleet systeem – maar ook de aparte modules – op de markt worden gebracht. Het is de bedoeling dat het naar wens schaalbaar en toepasbaar is voor diverse locaties (o.a. diverse landbouwvormen, zonne-/windparken). Naast bouw en exploitatie omvat het product ook de aanvraag en verwerking van de nodige vergunningen. De testinstallatie blijft op de projectlocatie.

Leadpartner	ISIS IC (Wesel)
Projectpartner	Argo-Anleg GmbH (Wesel) GIQS e.V. (Kleve) Hochschule Rhein-Waal (Kleve) Kuster H2 Energy B.V. (Babberich) Lühlshof KG (Wesel) Surplus Holding B.V. (Enschede) Smart Material Printing B.V. (Enschede) Geassoc. partner Stadtwerke Goch GmbH (Goch)

	Geassoc. partner Kreis Wesel (Wesel)
	Geassoc. partner Forschungszentrum Jülich (Jülich)
	Geassoc. partner ZLTO ('s-Hertogenbosch)
Projectvolume	5.463.423,00 €
Bovenregionale relevantie	✓
Regionale relevantie	✓

Standpunt Euregio Rijn-Waal

Inhoud	Het project past in het samenwerkingsprogramma Deutschland-Nederland Interreg VIA 2021-2027 Prioriteit 1 – Een innovatiever programmagebied (bovenregionaal budget)
Focusthema	Energie & Klimaat
Specifieke doelstelling	Het ontwikkelen en versterken van de onderzoeks- en innovatiecapaciteit en de invoering van geavanceerde technologieën.
Interventieveld	Onderzoek en innovatie in kleine en middelgrote ondernemingen, waaronder netwerkactiviteiten

Strategische Agenda 2025+ Euregio Rijn-Waal

1. Economie en klimaat	✓
2. Arbeidsmarkt en onderwijs	
3. Leefbaarheid	✓
4. Euregionale Identiteit	

Stand van zaken

Het project werd in de vergadering van het programmabrede afstemmingsgremium op 21-03-2023 behandeld.

De innovatiegraad van dit project wordt als positief ervaren.

Om in aanmerking te komen voor een positief besluit dienen een aantal vragen en opmerkingen beantwoord en een aantal wijzigingen te worden uitgevoerd. Aansluitend dient het project opnieuw aan het afstemmingsgremium te worden voorgelegd.

Een onvoldoende onderbouwing heeft consequenties voor de beschikbaarstelling van cofinanciering en/of EU-financiering en daarmee voor de besluitvorming in de programmabrede stuurgroep.

Interreg VI

energ.Y – Door de vraag gestuurde groene innovaties

Door de toenemende uitdagingen op het gebied van de continuïteit van de energievoorziening en de aanzienlijke besparingen op CO uitstoot wordt het steeds dringender om de energie verbruikende activiteiten in de grensregio met nieuwe benaderingen aan te pakken. Om snel oplossingen op de markt te brengen, is het bijzondere van het energ.Y-project dat het vraag- dan aanbod gestuurd is. De kerndoelstelling van het gedeeltelijk open project is de ontwikkeling en implementatie van productinnovaties waarbij de probleemeigenaren worden betrokken voor een duurzame energievoorziening en slimme transformatie van de energiesector in het programmagebied.

Het MKB uit de grensregio zullen in staat worden gesteld innovaties te ontwikkelen die aansluiten bij de behoeften van de grensregio. Er zullen 20 MKB-innovatieprojecten worden ontwikkeld op de thematische gebieden lokale opslag van groene energie, energieoptimalisering van gebouwen, grensoverschrijdende buurtontwikkeling en duurzame mobiliteit, en lokale duurzame energieproductie met photovoltaïcs en biomassa, waarnaar de actoren in de grensregio de meeste vraag hebben. In deze vier lighthouse initiatieven worden synergiën tussen de innovaties met maximale impact en grote zichtbaarheid gecreëerd door de knowhow van MKB, onderzoeksinstellingen en hightechbedrijven te integreren.

De uitdagingen en bestaande benaderingen om de uitdagingen van de klimaatverandering en de energietransitie aan te gaan, worden in de grensregio in kaart gebracht door Regiocoördinatoren met behulp van het regioplatform en tijdens evenementen. Actoren met ideeën en benaderingen zijn bijvoorbeeld gemeenten, verenigingen, instellingen, bedrijven en particulieren.

Samen met het MKB zetten innovatiemanagers de uitdagingen en ideeën om in innovatieprojecten. Door de belanghebbenden te betrekken wordt een brede toepassing van de ontwikkelingen gegarandeerd, wat leidt tot een maximale vermindering van het energieverbruik en de CO uitstoot.

Leadpartner	Hochschule Düsseldorf
Projectpartner	Hochschule Niederrhein (Krefeld) Stichting Kiemt (Arnhem) Saxion Hogeschool (Enschede) Radboud Universiteit (Nijmegen) OLEC e.V. (Oldenburg) New Energy Coalition (Groningen) BABLE.ENERGY (BABLE GmbH) (Düsseldorf)

	KMU uit het Programmagebied assoz. Partner University of Twente (Enschede) assoz. Partner Oost NL (Apeldoorn) assoz. Partner IHK Mittlerer Niederrhein (Krefeld) assoz. Partner IHK Nord Westfalen (Münster) assoz. Partner NRW.BANK (Düsseldorf) assoz. Partner NRW.Energy4Climate (Düsseldorf) assoz. Partner Wirtschaftsförderungsgesellschaft für den Kreis Viersen mbH (Viersen)
Projectvolume	€ 4.980.290,00
Bovenregionale relevantie	✓
Regionale relevantie	✓
Standpunt Euregio Rijn-Waal	
Inhoud	Het project past in het samenwerkingsprogramma Deutschland-Nederland Interreg VIA 2021-2027 Prioriteit 2 – Een groener programmagebied (bovenregionaal budget)
Focusthema	Energie & Klimaat
Specifieke doelstelling	Het bevorderen van de aanpassing aan de klimaatverandering en rampen- en, risicopreventie, veerkracht, met inachtneming van ecosysteem gebaseerde benaderingen.
Interventieveld	Onderzoeks- en innovatieprocessen, technologieoverdracht en samenwerking tussen ondernemingen, onderzoekscentra en universiteiten gericht op de koolstofarme economie, bestendigheid tegen en adaptatie aan klimaatverandering.

Strategische Agenda 2025+ Euregio Rijn-Waal

1. Economie en klimaat	✓
2. Arbeidsmarkt en onderwijs	
3. Leefbaarheid	✓
4. Euregionale Identiteit	

Stand van zaken

Het project werd in de vergadering van het programmabrede afstemmingsgremium op 21-03-2023 behandeld.

Op basis van een groot aantal open vragen en een niet gezekerde cofinanciering zal het project in de programmabrede stuurgroep worden afgewezen.

Interreg VI

H2-Enabler

Het belang van waterstof en brandstofcellen voor het omzetten van waterstof in elektrische energie neemt momenteel snel toe. In brandstofcellen wordt chemische energie omgezet in elektrische energie die bijvoorbeeld gebruikt wordt om een elektromotor voor voertuigen aan te drijven of om huishoudens onafhankelijk van het net van elektriciteit en warmte te voorzien.

De zogenaamde bipolaire platen (BPP) als geïntegreerd onderdeel van een brandstofcel hebben een zeer bijzondere relevantie met betrekking tot de functionaliteit en efficiëntie van brandstofcellensystemen. Ze zorgen voor de elektrische verbinding van de stapels en een gedefinieerde gasverdeling in de brandstofcel. Ze worden ook gebruikt voor effectieve koeling en gasafdichting. De kosteneffectieve productie van brandstofcellen, en daarmee een hoge marktpenetratie in de toekomst, wordt momenteel echter nog ernstig beperkt, onder meer door de hoge kosten van bipolaire platen.

De huidige in de markt toegepaste productieprocessen op basis van koudvormen (walsen, ponsen, enz.) zijn niet geschikt om de in de toekomst vereiste hoeveelheden tegen lage kosten te leveren, vooral vanwege de steeds kleiner wordende materiaaldikte van BPP (< 100 µm). Dit is precies de aanleiding voor het project: de productie van metalen BPP moet volledig heroverwogen worden en door middel van warmvormen de inzet van BPP op grote schaal mogelijk maken.

In het kader van het project moet daarom op basis van simulatie een laboratoriumschaal opstelling worden opgezet waarmee de vorming van het BPP wordt uitgevoerd bij verhoogde temperaturen (warmvormen bij $T < 1000^{\circ}\text{C}$) in tegenstelling tot de gevestigde processen.

Op basis van de verkregen resultaten op laboratoriumschaal zal het project zich ten doel stellen een overeenkomstig opschalingsconcept te ontwerpen en toekomstperspectieven voor het Interreg-programmagebied te identificeren in het kader van een routekaart.

Leadpartner	NMWP Management GmbH (Düsseldorf)
Projectpartner	Reden B.V. (Hengelo) HoDforming GmbH (Düsseldorf) University of Twente (Enschede)
Projectvolume	€ 1.195.421,50
Bovenregionale relevantie	✓
Regionale relevantie	✓

Standpunt Euregio Rijn-Waal

Inhoud	Het project past in het samenwerkingsprogramma Deutschland-Nederland Interreg VIA 2021-2027 Prioriteit 2 – Een groener programmagebied (bovenregionaal budget)
Focusthema	Energie & Klimaat
Specifieke doelstelling	Het bevorderen van de aanpassing aan de klimaatverandering en rampen- en, risicopreventie, veerkracht, met inachtneming van ecosysteem gebaseerde benaderingen.
Interventieveld	Onderzoeks- en innovatieprocessen, technologieoverdracht en samenwerking tussen ondernemingen, onderzoekscentra en universiteiten gericht op dekoolstofarme economie, bestendigheid tegen en adaptatie aan klimaatverandering.

Strategische Agenda 2025+ Euregio Rijn-Waal

1. Economie en klimaat	✓
2. Arbeidsmarkt en onderwijs	
3. Leefbaarheid	✓
4. Euregionale Identiteit	

Stand van zaken

Het project werd in de vergadering van het programmabrede afstemmingsgremium op 21-03-2023 behandeld.

Het project wordt als innovatief met marktkansen gezien.

Om in aanmerking te komen voor een positief besluit dienen een aantal vragen en opmerkingen beantwoord en wijzigingen uitgevoerd te worden. Een onvoldoende onderbouwing heeft consequenties voor de beschikbaarstelling van cofinanciering en/of EU-financiering en daarmee voor de besluitvorming in de programmabrede stuurgroep.

Interreg VI

Paludi & Markt (21040)

In Duitsland en Nederland is het gewenst dat de komende jaren duizenden hectaren veengronden vernat moeten worden om de oxidatie van deze gronden tegen te gaan. De emissie van broeikasgassen door de oxidatie is omvangrijk: in D. is de emissie ca. 51 Mton CO₂ eq of 5,7% van de totale emissie; in NL. is het ca. 7 Mton CO₂eq. of 4% van de totale emissie.

Vernatting vertraagt de veenafbraak, om de keuze voor vernatting aantrekkelijk te maken voor agrariërs is een uitgebalanceerd verdienmodel nodig. Er is beperkte ervaring met het telen van gewassen op percelen met een hoog waterpeil (paludicultuur). Deze teelt kan zich ontwikkelen als de productie aansluit bij de vraag uit de markt. In dit project ligt de nadruk op de teelt van lisdodde voor de substraatproductie. Deze markt is nu nog grotendeels afhankelijk van (geïmporteerde) turf (afgegraven veen), maar de producenten zullen de komende jaren overschakelen naar andere producten die het veengebruik verminderen. De markt (vraag) van turf is omvangrijk, Duitsland en Nederland verwerken samen ongeveer 13 miljoen m³ turf per jaar. Het project Paludi & Markt richt zich op de samenhang van twee aspecten:

het opschalen van de lisdoddeteeelt als agrarische activiteit en op het gebruik van lisdodde als veenvervanger in de substraatproductie. Hierbij wordt de kleinschalige, experimentele fase verlaten; er wordt gewerkt in een relevante productie-omgeving met marktpartijen – deze ontwikkeling past bij TRL niveau 6 en 7.

Het gaat om concrete ontwikkelstappen als: de optimalisatie van de lisdoddeproductie; keuze van de lisdodde variëteit; optimalisatie van het vernattingsproces; monitoren van: de waterkwaliteit, biodiversiteit en CO₂ vastlegging; optimalisatie van substraatproductie voor commercieel gebruik; de optimalisatie van opslag en bewerking van het lisdodde materiaal; de afstemming op afnemersspecificaties. Met veel aandacht voor kennisdeling en communicatie.

Leadpartner	Stichting Bargerveen (Nijmegen)
Projectvolume	1.064.086,10 €
Bovenregionale relevantie	✓
Regionale relevantie	✓

Stand van zaken

Het project Paludi & Markt (21040) werd in de PBS op 7-12-2023 goedgekeurd.

Het project werd overgedragen aan het Regionale Programma-Management van de Euregio Rijn-Waal omdat de Leadpartner in Nijmegen gevestigd is.

Interreg VI

Realise-Bio (24047)

In Realise-Bio zullen ervaren partners doorslaggevende impulsen geven aan de realisatie van een circulaire bio-economie en circulaire economie in het programmagebied om de grensregio Duitsland-Nederland groener en leefbaarder te maken en globale regionale uitdagingen zoals klimaatverandering aan te pakken. Het concept van de circulaire bio-economie is o. a. gebaseerd op het gebruik van biologische grondstoffen, die in grote hoeveelheden in de grensregio aanwezig zijn, vooral in de vorm van rest- en nevenstromen, maar tot nu toe te weinig in circulaire zin worden gebruikt.

Het belangrijkste instrument voor de verwezenlijking ervan zijn ten minste acht modelprojecten die worden toegekend aan Duits-Nederlandse consortia. Realise-Bio identificeert en activeert nieuwe en bekende partijen zoveel mogelijk regionaal, op een gerichte en laagdrempelige manier. Dit gebeurt via communicatieactiviteiten en evenementen die over de hele INTERREG-regio worden verspreid voor een beter bereik. Realise-Bio ondersteunt haar modelprojecten met de fondsen en intensieve technische ondersteuning om de "valley of death" in de circulaire bio-economie voor hun innovaties met een TRL van 5 tot 7 te overwinnen en circulaire producten op de markt te brengen. Bij de technische begeleiding van de modelprojecten worden alle modelpartners betrokken om mogelijke hindernissen en kansen te identificeren en een totaalbeeld over de duurzaamheid van de innovatie te schetsen. Daartoe vullen de competenties van de projectpartners elkaar aan, op gebieden als logistiek, levenscyclusanalyse of analyse van de obstakels voor de marktintroductie.

Uit het overwinnen van de uitdagingen in deze voorbeeldprojecten worden algemene aanbevelingen afgeleid en worden er instrumenten gecreëerd die de bevindingen voor een veel grotere groep partijen gereed en bruikbaar maken. Zo levert Realise-Bio een doorslaggevende bijdrage aan de realisatie van de circulaire bio-economie en circulaire economie in het programmagebied.

Leadpartner	CLIB - Cluster Industriële Biotechnologie (Düsseldorf)
Projectvolume	3.419.326,55 €
Bovenregionale relevantie	✓
Regionale relevantie	✓

Stand van zaken

Het project Realise-Bio (24047) werd in de PBS op 7-12-2022 goedgekeurd.

Het project werd overgedragen aan het Regionale Programma-Management van de Euregio Rijn-Waal omdat de Leadpartner in Düsseldorf gevestigd is.

Interreg VI

Kleinprojectenfonds (KPF) Euregio Rijn-Waal

Als basis voor een goed functionerende grensoverschrijdende samenwerking is het belangrijk dat burgers en organisaties in het programmagebied elkaar leren kennen en regelmatig contact met elkaar hebben.

De **Euregio Rijn-Waal**, Eems Dollard Regio, de EUREGIO en de euregio rijn-maas-noord zijn lead partner van elk vier KPFs met de thema's **(1) Zorg, (2) Onderwijs, (3) Governance en (4) People-to-People**.

Met een forfaitaire subsidie van 750€ kunnen uitwisselingen of evenementen worden ondersteund. Voor een inhoudelijke complexere samenwerking is een ondersteuning tot 25.000€ mogelijk. De administratieve lasten voor de eindbegunstigden zijn laag doordat er (uitsluitend) gebruik wordt gemaakt van vereenvoudigde kostenopties.

Uniforme criteria voor de besluitvorming, regelmatig overleg, gezamenlijke werving en een uniforme frontoffice voor alle 16 fondsen zorgen ervoor dat alle projecten op gelijke wijze bijdragen aan de verwezenlijking van de doelstellingen van het operationeel programma Interreg Deutschland-Nederland.

De KPFs worden als programma-instrument begeleid door een begeleidstructuur, bestaande uit de Interreg-partners of een delegatie daarvan.

Leadpartner	Euregio Rijn-Waal (Kleve)
Projectpartner	Partners Duitse en Nederlandse organisaties – gestandaardiseerde Mini-Projecten (D/NL) Partners Duitse en Nederlandse organisaties – niet-gestandaardiseerde Mini-Projecten (D/NL)
Projectvolume	ca. 4.9 Mio. €
Bovenregionale relevantie	
Regionale relevantie	✓

Standpunt Euregio Rijn-Waal

Inhoud	Het project past in het samenwerkingsprogramma Deutschland-Nederland Interreg VIA 2021-2027 Prioriteit 3 – Samenwerken aan een verbonden grensgebied; Prioriteit 4 – Een Europa dicht bij de burger in het grensgebied
--------	---

Focusthema	1) Zorg, (2) Onderwijs, (3) Governance en (4) People-to-People
Strategische Agenda 2025+ Euregio Rijn-Waal	
1. Economie en klimaat	
2. Arbeidsmarkt en onderwijs	✓
3. Leefbaarheid	✓
4. Euregionale Identiteit	✓
Stand van zaken Het Interreg VI Kleinprojectenfonds (KPF) Euregio Rijn-Waal voor de prioriteiten 3&4, (1) Zorg, (2) Onderwijs, (3) Governance en (4) People-to-People, is in het Comité van Toezicht d.d. 25-11-2022 goedgekeurd.	

Interreg VI

De Rijn Verbindt

Doel van het project 'De Rijn Verbindt' is een nieuwe grensoverschrijdende en maatschappij-brede Duits-Nederlandse samenwerking voor een betere balans tussen mens en natuur in het leefgebied van de Rijn.

Een betere balans voor mens en dier

De partners werken hieraan via drie sporen:

1. Een Gezonde Rijn die niet schadelijk is voor mens en dier, door het verminderen van problemen als plasticvervuiling en visschade door scheepvaart en het werken aan herstel van trekvissen;
2. Een Groene Rijn die bijdraagt aan klimaatadaptatie en biodiversiteit, door het stimuleren en ontwikkelen van rivierbossen, een ecologische corridor tussen de Niederrhein en Rijnstrangen en 'levende dijken' met een hogere biodiversiteit;
3. Een Levende Rijn die betekenis heeft in de hoofden van mensen en zo mens en natuur verbindt. Dit bereiken we door het betrekken van overheden, maatschappelijke organisaties, economische sectoren, inwoners, vrijwilligers en studenten bij de oplossing van de problemen voor de Rijn via bewustwording, communicatie, educatie en participatie.

Resultaten

- Minder plasticvervuiling door opruimacties (min. 200 vuilniszakken)
- Inzicht in oplossingen voor plasticvervuiling (analyse ca. 40.000 stuks plastic), en visschade door scheepvaart
- Uitzet van +/- 300.000 larven elft en +/- 500 juvenielen steur in de Rijn
- Ruimte voor de ontwikkeling van ca. 15 hectare rivierbos bij Berg en Dal
- Rivierhout als leefomgeving voor waterorganismen op 2 locaties langs de Rijn in district Wesel
- Ca. 1,5 km 'Levende dijken' met een hogere biodiversiteit in de districten Wesel en Kleve
- Verbeterde waterhuishouding grensoverschrijdende Corridor Niederrhein-Rijnstrangen (ca. 300 ha)
- Een toekomstagenda voor een gezonde, groene, levende Rijn

Leadpartner	Rijkswaterstaat Oost Nederland (Utrecht)
Projectpartners	ARK Natuurontwikkeling (Nijmegen) Naturschutzzentrum im Kreis Kleve e.V. (Rees) NABU-Naturschutzstation Niederrhein e.V. (Kleve) Biologische Station im Kreis Wesel e.V. (Wesel)

	Rheinischer Fischereiverband von 1880 e.V. (Siegburg) Sportvisserij Nederland (Bilthoven) Ravon (Nijmegen) Stiftung Schloss und Park Benrath (Düsseldorf) Stichting De Bastei (Nijmegen) <u>Geassocieerde partners:</u> Waterschap Rijn en IJssel (Doetinchem) Hengelsport Federatie Midden Nederland (Westervoort) Landesfischereiverband Westfalen und Lippe e.V. (Münster) Bezirksregierung Düsseldorf (Düsseldorf)	
Projectvolume	3.547.141,13 €	4.755.580,20 €
Bovenregionale relevantie	✓	✓
Regionale relevantie	✓	✓
Standpunt Euregio Rijn-Waal		
Inhoud	Het project past in het samenwerkingsprogramma Deutschland-Nederland Interreg VIA 2021-2027 Prioriteit 4 – Een Europa dichterbij de burger in het grensgebied (regionaal budget)	
Focusthema	Overig	
Specifieke doelstelling	Het verbeteren van een efficiënt openbaar bestuur door het bevorderen van de juridische en administratieve samenwerking en de samenwerking tussen de burgers, de actoren van het maatschappelijk middenveld en de instellingen, met name met het oog op het oplossen van juridische en andere belemmeringen in de grensgebieden.	
Interventieveld	Verbetering van de institutionele capaciteit van overheidsinstanties en belanghebbenden bij de uitvoering van territoriale samenwerkingsprojecten en initiatieven in grensoverschrijdend, transnationaal, maritiem en interregionaal verband.	

Strategische Agenda 2025+ Euregio Rijn-Waal

1. Economie en klimaat	
2. Arbeidsmarkt en onderwijs	
3. Leefbaarheid	✓
4. Euregionale Identiteit	✓

Stand van zaken

Het project De Rijn Verbindt (43008) werd in de vergadering van de regionale stuurgroep op 6-12-2022 goedgekeurd. Het project bevindt zich reeds in uitvoering.

Interreg VI

Euregio Mobility

In dit project zal het netwerk van de Lerende Euregio permanent worden verankerd in de structuren van het middelbaar beroepsonderwijs in Nederland en Duitsland door er de financiële, juridische en pedagogische voorwaarden voor te scheppen. Op deze manier wordt een van de belangrijkste doelen van Interreg bereikt: het structureel verankeren van succesvolle innovaties binnen de Euregio.

De pedagogische basis wordt gevormd door Euregionale opleidingsmodules, die worden geïntegreerd in het reguliere onderwijsaanbod van de scholen, d.w.z. in de curricula van de deelnemende onderwijstrajecten. De modules bevatten beroepsgerichte, taalkundige en interculturele/euregionale eisen.

Na succesvolle deelname kunnen leerlingen de nieuwe Duits-Nederlandse aanvullende kwalificatie voor het middelbaar beroepsonderwijs van de deelstaat Noordrijn-Westfalen en de Nederlandse overheid via de SBB (DNLZQ Pro) behalen. Erkenning van het DNLZQ Pro door de beide Onderwijsministeries en euregionaal bedrijfsleven wordt voorbereid. De in het project geteste DNLZQ Pro-leersituaties zullen vervolgens ook beschikbaar zijn voor beroepsopleidingen buiten de Euregio in heel NRW.

De uitwisseling van ervaringen op het gebied van digitalisering zal een belangrijke rol spelen. Duitse scholen zullen voor de ontwikkeling van hun onderwijs in het bijzonder gebruik maken van de Nederlandse knowhow inzake digitale didactiek.

De netwerkscholen leveren een belangrijke bijdrage aan de vermindering van het tekort aan geschoolde werknemers op de Euregionale opleidings- en arbeidsmarkt. In nauwe afstemming met brancheorganisaties kunnen zij de nieuwe ontwikkelingen goed inschatten m.b.v. Quick-scans.

De aantrekkelijkheid van tekortberoepen wordt vergroot door de grensoverschrijdende samenwerkingsprojecten die voor jongeren in opleiding of beroepsoriëntatie worden aangeboden. Bovendien vergroot het project de kansen van jongeren met een grote afstand tot de arbeidsmarkt door middel van korte opleidingsprojecten.

Leadpartner	Stichting R.O.C. Nijmegen e.o. (Nijmegen)
Projectpartners	Stadt Duisburg, Stabsstelle für Wirtschafts-, Europa- und Fördermittelangelegenheiten (Duisburg) Bezirksregierung Münster, EU- Geschäftsstelle Wirtschaft und Berufsbildung im Dezernat 45 (Münster) Stichting Regionaal Opleidingen Centrum Aventus (Apeldoorn) Bezirksregierung Düsseldorf, Geschäftsstelle für EU-Projekte und berufliche Qualifizierung, Dezernat 45 (Düsseldorf)

	euregio rhein-maas-nord (Mönchengladbach) Stichting ROC Eindhoven Summa College (Eindhoven) Stichting Regionaal Onderwijs Centrum Noordoost-Brabant ('s Hertogenbosch) Stichting Gilde Opleidingen (Roermond) Stichting Regionaal Opleidingen Centrum ArnhemRijn IJssel (Arnhem) <u>Geassocieerde partners:</u> Nederlandse Taalunie, (Den Haag) Stichting Katholiek Ondernemersonderwijs te Tilburg Scholengemeenschap De Rooi Pannen, afdeling mbo horeca (Eindhoven) Stichting Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie Oost-Gelderland Graafschap College (Doetinchem) ROC A12 Stichting Christelijke Onderwijs Groep Vallei & Gelderland-Midden (Ede) Stichting Landstede locatie Harderwijk (Harderwijk) Stichting Yuverta Horst (Roermond) Stichting BVE Zuid-Limburg Vista College Venlo (Venlo) Goethe-Institut Niederlande (Amsterdam) Stichting Regionaal Opleidingen Centrum Rivier (Tiel)
Projectvolume	4.882.129,98 €
Bovenregionale relevantie	✓
Regionale relevantie	✓
Standpunt Euregio Rijn-Waal	

Inhoud	Het project past in het samenwerkingsprogramma Deutschland-Nederland Interreg VIA 2021-2027 Prioriteit 3 – Samenwerken aan een verbonden grensgebied (regionaal budget)
Focusthema	Integratie, onderwijs en arbeidsmarkt
Specifieke doelstelling	Het verbeteren van de gelijke toegang tot inclusieve en hoogwaardige diensten op het gebied van onderwijs, opleiding en een leven lang leren door het ontwikkelen van infrastructuur, onder meer door het bevorderen van de veerkracht voor onderwijs en opleiding op afstand en online.
Interventieveld	Ondersteuning voor volwassenenonderwijs (uitgezonderd infrastructuur).

Strategische Agenda 2025+ Euregio Rijn-Waal

1. Economie en klimaat	
2. Arbeidsmarkt en onderwijs	✓
3. Leefbaarheid	✓
4. Euregionale Identiteit	

Stand van zaken

Het project wordt met een positief advies doorgestuurd naar de Regionale Stuurgroep Rijn-Waal.

Om in aanmerking te komen voor een positief besluit dienen een aantal vragen en opmerkingen beantwoord te worden. Een onvoldoende onderbouwing heeft consequenties voor de beschikbaarstelling van cofinanciering en/of EU-financiering en daarmee voor de besluitvorming in de regionale stuurgroep.

Interreg VI

Grenzeloos landschap

Met een nieuw project zetten de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap (VNC) en het Naturschutzzentrum im Kreis Kleve e.V. (NZ Kleve) hun samenwerking voort die ontstond tijdens het INTERREG V-project 'Groen blauwe Rijn Alliantie'. Het verbindt een vergelijkbare kijk op het landschap, haar uitdagingen en kansen. Samen buigen de projectpartners zich over de vraag hoe we het landschap in het projectgebied, bij Uedem, Goch, Weeze en Kalkar aan de Duitse kant en Mook en Middelaar, Gennep en Bergen (L) en op termijn het Land van Cuijk (NB) aan de Nederlandse kant, klimaatbestendig kunnen maken met het oog op de toekomst en tegelijkertijd kunnen bijdragen aan het vergroten van de biodiversiteit.

Extreme weersomstandigheden, van zware regenval tot droogte, hebben de afgelopen jaren hun sporen achtergelaten in onze regio en zullen dat ook in de toekomst blijven doen. Wij willen gezamenlijk risicozones in het projectgebied aanwijzen en daar maatregelen voorstellen. Tegelijkertijd willen de projectpartners beginnen met het actief inrichten van het landschap met nieuwe landschapselementen zoals hagen en bloeistroken, die bewezen de klimaatbestendigheid van het landschap vergroten. Op het gebied van oeverbeheer zien de projectpartners de behoefte en kans om over de grens heen van elkaar te leren en zo het netwerk van beken en kleine rivieren die ons projectgebied doorlopen, in de toekomst duurzaam te verbeteren. Zij willen dit werk in het landschap uitvoeren in samenwerking met boeren, burgers en gemeenten.

Uiteindelijk is het voor de projectpartners ook bijzonder belangrijk dat bij burgers en bezoekers van het gebied bewustwording van en belangstelling voor het landschap ontstaan. Zij willen de (cultuur)historische sporen en ontwikkelingen in het landschap actief zichtbaar maken. Daartoe ontwikkelen zij binnen het bestaande routenetwerk thematische fietsroutes, waarlangs de landschapsmaatregelen worden toegelicht en het ontstaan, belangrijke gebeurtenissen en toekomstige uitdagingen voor het landschap worden uitgelegd.

Leadpartner	Vereniging Nederlands Cultuurlandschap (VNC) (Berg&Dal)
Projectpartner	Naturschutzzentrum im Kreis Kleve e.V. (Rees)
Projectvolume	1.039.298,63 €
Bovenregionale relevantie	✓
Regionale relevantie	✓

Standpunt Euregio Rijn-Waal

Inhoud	Het project past in het samenwerkingsprogramma Deutschland-Nederland Interreg VIA 2021-2027 Prioriteit 4 – Een Europa dicht bij de burger in het grensgebied (regionaal budget)
Focusthema	Overig
Specifieke doelstelling	Het verbeteren van een efficiënt openbaar bestuur door het bevorderen van de juridische en administratieve samenwerking en de samenwerking tussen de burgers, de actoren van het maatschappelijk middenveld en de instellingen, met name met het oog op het oplossen van juridische en andere belemmeringen in de grensgebieden.
Interventieveld	Verbetering van de institutionele capaciteit van overheidsinstanties en belanghebbenden bij de uitvoering van territoriale samenwerkingsprojecten en initiatieven in grensoverschrijdend, transnationaal, maritiem en interregionaal verband.

Strategische Agenda 2025+ Euregio Rijn-Waal

1. Economie en klimaat	
2. Arbeidsmarkt en onderwijs	
3. Leefbaarheid	✓
4. Euregionale Identiteit	✓

Stand van zaken

Het project wordt met een positief advies doorgestuurd naar de Regionale Stuurgroep Rijn-Waal.

Om in aanmerking te komen voor een positief besluit dienen een aantal vragen en opmerkingen beantwoord te worden. Een onvoldoende onderbouwing heeft consequenties voor de beschikbaarstelling van cofinanciering en/of EU-financiering en daarmee voor de besluitvorming in de regionale stuurgroep.

Interreg VI

Transnationale Arbeidsmigratie in de Euregio (TRAM)

In en rond de Euregio Rijn-Waal, die gekenmerkt wordt door een hoge mate van grensoverstijgende uitwisseling, woont en werkt sinds enkele jaren een groep zeer mobiele arbeidsmigranten uit Oost-Europese EU-landen, die tussen Nederland en Noordrijn-Westfalen pendelen en onder uiterst precare - en deels uitbuitende – omstandigheden werken en leven.

Het voorgestelde project beoogt door middel van de geplande projectactiviteiten de situatie van deze arbeidsmigranten in de Euregio Rijn-Waal te verbeteren en, als uitvloeisel daarvan, het samenleven in de gemeenten.

Hiervoor streven wij ernaar de uitwisseling en de daarvoor noodzakelijke uitwisselingsstructuren tussen relevante actoren in Nederland en Noordrijn-Westfalen in de Euregio Rijn-Waal verder uit te breiden door middel van activiteiten voor grensoverschrijdende netwerkvorming en samenwerking.

Projectactiviteiten op de volgende thematische gebieden zijn gepland voor actoren bij overheidsinstanties, de verzorgingsstaat en maatschappelijke instellingen, alsmede werkgevers (landbouw, arbeidsbemiddelingsbureaus, vleesindustrie):

- Sociale begeleiding
- Werk en bedrijven
- Wonen en samenleven

In de geplande projectactiviteiten - field labs en thematische projectactiviteiten - zullen adviescentra hun counselingcompetenties voor de doelgroep van transnationale arbeidsmigranten verder uitbouwen; concepten voor Goed Werk en Goede Huisvesting voor arbeidsmigranten zullen worden ontwikkeld. Werkgevers worden ondersteund bij het gezamenlijk ontwikkelen van strategieën om arbeidsmigranten als vakkrachten in de regio te houden en zo het dreigende tekort aan vakkrachten in de grensregio helpen tegen te gaan.

Leadpartner	Hochschule Rhein-Waal (Kleve)
Projectpartner	Radboud Universiteit (Nijmegen) Euregio Rhein-Waal (Kleve) Gemeente Apeldoorn (Apeldoorn) Gemeente Horst aan de Maas (Horst aan de Maas) <u>Geassocieerde partners:</u> Arbeid und Leben DGB/VHS NRW e.V. (Düsseldorf)

	Kommunales Integrationszentrum Kreis Kleve (Kleve) Interregionaler Gewerkschaftsrat Rhein-IJssel (Duisburg) Otto Work Force (Venray) euregio rhein-maas-nord (Mönchengladbach) Landwirtschaftskammer Nordrhein-Westfalen (Münster)	
Projectvolume	780.100,26 €	4.755.580,20 €
Bovenregionale relevantie	✓	✓
Regionale relevantie	✓	✓
Standpunt Euregio Rijn-Waal		
Inhoud	Het project past in het samenwerkingsprogramma Deutschland-Nederland Interreg VIA 2021-2027 Prioriteit 4 – Een Europa dichterbij de burger in het grensgebied (regionaal budget)	
Focusthema	Integratie, onderwijs en arbeidsmarkt	
Specifieke doelstelling	Het verbeteren van een efficiënt openbaar bestuur door het bevorderen van de juridische en administratieve samenwerking en de samenwerking tussen de burgers, de actoren van het maatschappelijk middenveld en de instellingen, met name met het oog op het oplossen van juridische en andere belemmeringen in de grensgebieden.	
Interventieveld	Verbetering van de institutionele capaciteit van overheidsinstanties en belanghebbenden bij de uitvoering van territoriale samenwerkingsprojecten en initiatieven in grensoverschrijdend, transnationaal, maritiem en interregionaal verband.	

Strategische Agenda 2025+ Euregio Rijn-Waal

1. Economie en klimaat	
2. Arbeidsmarkt en onderwijs	✓
3. Leefbaarheid	✓
4. Euregionale Identiteit	

Stand van zaken

Het project wordt met een positief advies doorgestuurd naar de Regionale Stuurgroep Rijn-Waal.

Om in aanmerking te komen voor een positief besluit dienen een aantal vragen en opmerkingen beantwoord te worden. Een onvoldoende onderbouwing heeft consequenties voor de beschikbaarstelling van cofinanciering en/of EU-financiering en daarmee voor de besluitvorming in de regionale stuurgroep.

Mini-projecten Kleinprojectenfonds INTERREG VI

Met ingang van de nieuwe subsidieperiode Interreg VI A Deutschland-Nederland heeft de Euregio Rijn-Waal een Kleinprojectenfonds opgericht om kleinere projecten op het gebied van People to People, Education, Health en Governance te ondersteunen.

Met middelen uit het KPF kunnen **kleine eendaagse activiteiten** een **subsidie van 750 euro** aanvragen.

Grotere activiteiten, die eveneens passen binnen de bovengenoemde thema's kunnen een subsidie van max. 50 % en max. 25.000 euro aanvragen.

Nieuw is voor beide subsidievormen, dat na afloop geen facturen en betalingsbewijzen meer ingediend hoeven te worden.

Tot nu toe zijn dit jaar bij de Euregio Rijn-Waal 21 aanvragen op het gebied van "Grensoverschrijdende Verstandhouding" ingediend en door de verantwoordelijke coördinator goedgekeurd. Een overzicht van de activiteiten is in de bijlage opgenomen.

Stand van zaken budget mini-projecten kleinprojectenfonds INTERREG VI

Het totale budget voor mini-projecten binnen het Kaderproject prioriteit II INTERREG V is vastgelegd op € 291.000,00 EU-middelen voor de periode 01-01-2023 t/m 30-06-2029.

Budget mini-projecten	€ 291.000,00
Geserveerde subsidie mini-projecten 2023:	€ 15.750,00

Restbudget:	€ 275.250,00

Besluitvoorstel:

Ter kennisneming

Ausschuss für Finanzen & Projekte/financien en projecten**20.04.2023****TOP 4 c Anlage / Punt 4 c Bijlage****Genehmigte Mini-Projekte / Goedgekeurde mini-projecten**

Antragssteller	Partner	Aktivität	Thema	Datum Aktivität	Mitglieds-Gemeinde(n)	Kosten (pauschal)	EU-Mittel reserviert
Stg. Groesbeek Airborne Vrienden	Heimat- u. Verkehrsverein Donsbrüggen	Herdenking	People to people	08.02.2023	Berg en Dal, Kleve	1.500,00 €	750,00 €
Kleindierenvereniging De Vooruitgang	Kaninchenzuchtverein R 184 Hau e.V.	Kaninchenschau	People to people	11.02.2023	Beuningen, Bedburg-Hau	1.500,00 €	750,00 €
Badmintonclub BC Mariken	BC Kleve e.V.	Badmintontoernooi	People to people	25.03.2023	Nijmegen, Kleve	1.500,00 €	750,00 €
Stg. Herdenken Bevrijding Bergh	Harmonie Volharding Stokkum, Musikverein Elten	Vrijheidsconcert	People to people	01.04.2023	Montferland, Emmerich	1.500,00 €	750,00 €
Sankt Cäcilienchor Wyler	VOF Doesburg	Passieconcert	People to people	07.04.2023	Kranenburg, Nijmegen	1.500,00 €	750,00 €
Stichting Siesmejenekes	För Land und Lütj e.V.	Symposium	People to people	24.03.2023	Berg en Dal, Kleve, Kranenburg	1.500,00 €	750,00 €
SV Rees 1945 e.V.	Stg. Sportinstuif De Liemers	Hallenfußballturnier	People to people	11.03.2023	Rees, Montferland	1.500,00 €	750,00 €
TuS Xanten e.V. 05/22	LG Siebengewald	Citylauf	People to people	15.09.2023	Xanten, Bergen	1.500,00 €	750,00 €
DJK Rhenania Kleve	Gemeente Ameland	Nacht van Ameland	People to people	25.03.2023	Kleve	1.500,00 €	750,00 €
Verkehrs- u. Heimatverein Kessel e.V.	Stg. Dorpsraad Ven-Zelderheide	Spargelmarkt	People to people	10.06.2023	Goch, Gennep	1.500,00 €	750,00 €
Stg. Groesbeek Airborne Vrienden	ARENACUM-Verein für Kultur u. Geschichte e.V.	Onthulling plakette	Education	08.02.2023	Berg en Dal, Kleve	1.500,00 €	750,00 €
Stg. Groesbeek Airborne Vrienden	Pollution Police e.V.	Opening expositie	Education	07.02.2023	Berg en Dal, Goch	1.500,00 €	750,00 €
Gesamtschule Kevelaer	Dr.Knippenberg College Helmond	Schüleraustausch	Education	30.03.2023	Kevelaer	1.500,00 €	750,00 €
Orde van den Prince, afdeling Arnhem	Kandinsky College Nijmegen, Konrad-Adenauer-Gymn. Kleve	Schüleraustausch	Education	17.05.2023	Arnhem, Nijmegen, Kleve	1.500,00 €	750,00 €
Gesamtschule am Forstgarten Kleve	Maas-Waal-College Wijchen	Schüleraustausch	Education	01.03.2023	Kleve, Wijchen	1.500,00 €	750,00 €
Nuborgh College Lambert Franckens Elburg	Kreisgymnasium St.Ursula Haselünne	Schüleraustausch	Education	23.03.2023		1.500,00 €	750,00 €
Radboud Universiteit Nijmegen	Universität Duisburg-Essen	Studentenaustausch	Education	20.03.2023	Nijmegen, Duisburg	1.500,00 €	750,00 €

Gemeinde Weeze	KBO Siebengewald	Seniorenfahrt	Governance	21.04.2023	Weeze, Bergen	1.500,00 €	750,00 €
Musikschulen des Kreises Kleve e.V.	Improva-Ronald van Barele	KeyboardXperience	Education	12.11.2023	Kleve, Oude Ijsselstreek	1.500,00 €	750,00 €
TC Gennep	DJK SG Hommersum 1947 e.V.	MTB Tour	People to people	02.04.2023	Gennep, Goch	1.500,00 €	750,00 €
BCB Akros Boxmeer	BG Kamp-Lintfort 1954 e.V.	Basketball-Turnier	People to people	28.12.2023	Land van Cuijk	1.500,00 €	750,00 €
						31.500,00 €	15.750,00 €

Stand van zaken Kleinprojecten uit het Kleinprojectenfonds

Met ingang van de nieuwe subsidieperiode Interreg VI A Deutschland-Nederland heeft de Euregio Rijn-Waal een Kleinprojectenfonds opgericht om kleinere projecten op het gebied van People to People, Education, Health en Governance te ondersteunen.

Met middelen uit het KPF kunnen kleine eendaagse activiteiten een subsidie van 750 euro aanvragen.

Grotere activiteiten, die passen binnen de bovengenoemde thema's kunnen een **subsidie van max. 50 % en max. 25.000 euro** aanvragen.

Nieuw is voor beide subsidievormen, dat na afloop geen facturen en betalingsbewijzen meer ingediend hoeven te worden.

Tot nu toe zijn dit jaar bij de Euregio Rijn-Waal 2 kleinprojecten-aanvragen ingediend en door het dagelijks bestuur van de Euregio Rijn-Waal goedgekeurd.

Als bijlage ontvangt u een overzicht van de reeds goedgekeurde projecten in het kader van het kleinprojectenfonds. Met de goedkeuring van deze 2 projecten is er € 33.843,50 van in totaal € 1.649.000,00 aan EU-middelen gecommitteerd.

Er is op dit moment nog € 1.615.156,50 aan EU-middelen beschikbaar voor activiteiten in het kader van het kleinprojectenfonds.

Besluitvoorstel:

Ter kennisneming

Ausschuss für Finanzen& Projekte/ Commissie voor financien en projecten

20.04.2023

Anlage TOP 4d /Bijlage Punt 4d

Kleinprojektefonds / Bewilligte Kleinprojekte

Kleinprojectenfonds / goedgekeurde kleinprojecten

Projektname/ Projectnaam	Leadpartner	Partner(s)	Geplante Kosten / geplande kosten	Genehmigte Förderung/ goedgekeurde subsidie	Kofinanzierung/ Cofinanciering Prov. Gelderland	Bewilligt am / Goedgekeurd op	Thema	Kurzbeschreibung / korte omschrijving
Auf ins Abenteuer	Verein Tiergarten Kleve e.V.	Dierenpark Overloon Exploitatie BV	39.221,00 €	19.610,50 €		17.03.2023	People to people	Austauschprogramm zwischen den beiden Tierparks zzgl. Entwicklung eines Schulprogramms und eines Strategieplans / <i>Uitwisselingsprogramma tussen de twee dierentuinen plus ontwikkeling van een schoolprogramma en een strategisch plan</i>
Menschenfrieden	Kunstverein Emmerich e.V.	Stichting KC Conzep Roderwolde, Studio 20.21 Kalkar	28.466,00 €	14.233,00 €		17.03.2023	People to people	Künstleraustausch sowie Realisierung zweier Ausstellungen zum Thema Menschenfrieden/Befreiung / <i>Uitwisseling van kunstenaars en realisatie van twee tentoonstellingen over het thema menselijke vrede/bevrijding</i>

Gesamt / totaal

67.687,00 €

33.843,50 €

Plan

3.298.000,00 €

1.649.000,00 €

Zur Verfügung

3.230.313,00 €

1.615.156,50 €

Financiën

Jaarrekening 2022

In de periode van 20 maart tot en met 6 april 2023 heeft Concunia BDO GmbH uit Münster de jaarrekening 2022 van de Euregio Rijn-Waal gecontroleerd. Het testrapport bevat geen bevindingen of bezwaren. Het jaar 2022 wordt afgesloten met een negatief resultaat van € 3.189,11.

Het negatieve resultaat is vooral te danken aan de hoge inflatie en de daarmee gepaard gaande prijsstijgingen in 2022. Als de prijsontwikkeling zich in de volgende jaren niet positief ontwikkelt, wordt ook in de toekomst een negatief jaarresultaat verwacht.

Op 12 mei bespreekt de financiële controlecommissie de jaarrekening en presenteert deze op 15 juni 2023 aan de Euregiorat met de aanbeveling om decharge te verlenen aan de Raad van Bestuur en de secretaris voor het jaar 2022.

De volledige jaarrekening wordt op 17 april gepubliceerd op onze website.

<https://www.euregio.org/organisationsstruktur/>

Besluitvoorstel:

kennisneming

Mededelingen

Burgemeestersontmoeting 100.000+ steden

De steden Düsseldorf, Duisburg, Moers, Apeldoorn, Arnhem, Ede en Nijmegen hebben op vrijdag 3 maart 2023 in Arnhem hun samenwerkingsovereenkomsten bekrachtigd in een memorandum of understanding.

Het versnellen van de klimaat- en energietransitie is momenteel het belangrijkste doel voor de samenwerking van de zeven steden met meer dan 100.000 inwoners langs de Duits-Nederlandse grens in de Euregio Rijn-Waal.

De samenwerkingsovereenkomst, die in 2017 voor het eerst werd gesloten met toen zes steden met meer dan 100.000 inwoners, is nu geactualiseerd en voor het eerst ook ondertekend door Apeldoorn. Deze stad trad in 2019 toe tot de Euregio Rijn-Waal en daarmee ook tot het netwerk van steden met meer dan 100.000 inwoners.

De vergadering van de zeven burgemeesters vond plaats op uitnodiging van burgemeester Marcouch uit Arnhem bij Nedstack en in het Connectr-Innovatielab op het industrieterrein Kleefse Waard, waar duurzame ondernemers zich hebben gespecialiseerd in nieuwe technologieën voor schone energie en waar ondernemers hun kennis en ervaring delen en vergroten.

Voor het eerst sinds de coronapandemie bespraken de burgemeesters hun betrokkenheid bij klimaatneutrale wijken, de gevolgen van de hoge energiekosten voor hun burgers, de kansen van duurzame mobiliteit en de welvaart die innovaties voor milieuvriendelijke energiedragers met zich mee kunnen brengen. Ze wisselden gemeenschappelijke kenmerken en verschillen van hun steden uit en bespraken de mogelijkheden voor verdere samenwerking. Er werd ook gesproken over het uitwisselen van best practices op het gebied van klimaatadaptief bouwen en het opzetten van een gezamenlijke lobby voor bijvoorbeeld infrastructuurprojecten op het gebied van pijpleidingverbindingen voor waterstoftransport, schone binnenvaart, enz. Om deze activiteiten uit te voeren, zou de Grenslandconferentie in december in Nijmegen en de bijbehorende Grenslandagenda kunnen worden gebruikt.

Besluitvoorstel:

Ter kennisneming

Workshop "Mobiel grensoverschrijdend werken" van de Association of European Border Regions (AEBR)

Op 9 en 10 maart 2023 vond in het Euregio-Forum van de Euregio Rijn-Waal in Kleve een tweedaagse conferentie plaats met het thema "Mobiel grenzeloos werken – nieuwe perspectieven voor de grensregio's na de coronapandemie".

De workshop werd gezamenlijk georganiseerd door het Duitse Bondsministerie van Binnenlandse Zaken (BMI -Bundesministerium des Inneren und für Heimat), de Werkgemeenschap van Europese Grensregio's (AEBR - Association of European Border Regions), de Duitse groep binnen de AEBR en de Euregio Rijn-Waal.

In totaal namen gedurende deze twee dagen ca. 30 vertegenwoordigers uit diverse Europese grensregio's deel. Ook woonden vertegenwoordigers van de Europese commissie en leden van de Duitse Bondsdag de conferentie bij.

De eerste dag stond in het teken van de thema's 'thuis werken in grensregio's' en 'de uitwerkingen en lessen van de pandemie op grensoverschrijdende arbeidsmarkten'. Deze dag werd afgesloten met een paneldiscussie met enkele leden van de Duitse bondsdag over de voorgenomen plannen van de Bondsregering om de samenwerking met de grensregio's te versterken.

De tweede dag begon met een paneldiscussie over de beschikbaarheid en uitwisseling van statistische data en andere technische uitdagingen. De conferentie werd afgesloten met een inventarisatie van de politieke taken, die binnenkort door de Euregio's langs de Duitse grenzen worden afgestemd en gezamenlijk worden opgepakt. Deze taken hebben vooral betrekking op de verdere coördinatie op het gebied van thuiswerken en de ontwikkeling van nieuwe netwerken tussen de Duitse grensregio's.

Besluitvoorstel:

Ter kennisneming

Gezamenlijke scholingsbijeenkomst "Arbeidsmigranten"

Op dinsdag 21 maart vond in het Euregio Forum een scholingsbijeenkomst plaats over het thema "Arbeidsmigranten".

Deze bijeenkomst werd gezamenlijk georganiseerd door het Ministerium für Heimat, Kommunales, Bau und Digitalisierung NRW, het Ministerium für Arbeit, Gesundheit und Soziales NRW en de Euregio Rijn-Waal. Ongeveer 60 vertegenwoordigers van voornamelijk Duitse gemeenten namen deel aan het evenement.

De scholingsbijeenkomst diende als een eerste basiskennisbijeenkomst en had tot doel de gemeentelijke medewerkers beter voor te bereiden op de advisering van arbeidsmigranten met betrekking tot grensoverschrijdende kwesties. Ook werden de deelnemers geïnformeerd over het Nederlandse arbeidsrecht en de sociale voorzieningen in Nederland. Ten slotte kregen de aanwezigen een overzicht van reeds bestaande adviescentra, zodat men indien nodig ook naar de juiste instanties kan doorverwijzen. Daartoe waren er diverse presentaties van onder meer het GrensInfoPunt Rijn-Waal, het Nederlandse uitzendbureau Start People, de Nederlandse Arbeidsinspectie, een Nederlandse vakbond, de Stichting Normering Flexwonen en EURIEC.

De deelnemers vonden het een zeer leerzame dag en spraken de wens uit voor meer diepgaande scholingsbijeenkomsten.

Besluitvoorstel:

Ter kennisneming